

ПРАВИЛА

за

балансиране на пазара на природен газ

Глава първа

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. Тези правила определят:

1. редът и начинът за подаване на заявки и коригиращи заявки за пренос, обработване, отхвърляне, съгласуване с оператори на съседни преносни системи и потвърждаване на заявки и коригиращи заявки за пренос от оператора на преносна система (оператора, ОПС) в точките на междусистемно свързване;
2. редът и начинът за подаване на заявки и коригиращи заявки за пренос, обработване, отхвърляне и потвърждаване на заявки и коригиращи заявки за пренос от оператора във вътрешни входни и изходни точки на газопреносните мрежи;
3. условията и начинът за общ обмен на данни с ползвателите на мрежите във връзка с процеса на подаване на заявки и коригиращи заявки;
4. начинът на предоставяне на информация относно балансовия статус на ползвателите от оператора;
5. редът и начинът за използване на виртуална търговска точка (ВТТ) за осъществяване на сделки с природен газ и подаване на уведомления за сделка;
6. разпределянето на начални и крайни дисбаланси по ползватели, сетълмент и фактуриране на дисбаланси;
7. условията и начинът за извършване от оператора на физическо (оперативно, остатъчно) балансиране на газопреносните мрежи.

Чл. 2. Правилата имат за цел създаване на режим на балансиране при временни мерки съгласно Доклад за прилагане на временни мерки по Регламент (ЕС) № 312/2014 на Комисията от 26.03.2014 г. за установяване на Мрежов кодекс за балансиране на газопреносните мрежи, одобрен с Решение № ВМ-1 от 29.09.2015 г. на Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР), при който:

1. операторът в качеството му на баланссьор извършва търговско балансиране на пазара на природен газ, което представлява компенсиране на разликите между количеството природен газ, подадено от даден ползвател на газопреносната мрежа на входните точки, и количеството природен газ, изтеглено от този ползвател през изходните точки на мрежата за един газов ден; баланссьорът купува и продава природен газ за балансиране, с цел покриване на индивидуалните дисбаланси на ползвателите на газопреносните мрежи;
2. операторът е отговорен за физическото балансиране на газопреносната мрежа като съвкупност от дейности, чрез които се осигурява ефективното функциониране на газопреносната мрежа в реално време, така че по всяко време да осигури преноса на природен газ от входните точки на мрежата до изходните, с оглед ефективно и безопасно функциониране на мрежата и поддържането ѝ в експлоатационните ѝ граници; физическото балансиране включва дейности, свързани с физическо

компенсиране на търговски дисбаланси (остатъчно балансиране) и дейности, свързани с осигуряване на оперативния интегритет на мрежата (оперативни мерки); физическото балансиране на мрежата е функция на търговското балансиране;

3. ползвателите са отговорни за осигуряване на баланс между входящите и изходящите потоци в своето балансово портфолио; за допуснатите от ползвателите дневни дисбаланси се заплаща такса за дисбаланс; ползвателите могат да търгуват с природен газ на виртуална търговска точка, за да намалят размера на своя дисбаланс;

4. отразени са действителните нужди на системата при отчитане на наличните ресурси на оператора и ползвателите са стимулирани да балансират ефективно балансовите си портфолия;

5. въвежда се финансово изчистване на възникналите дневни дисбаланси на ползвателите, като се използва толеранс;

6. операторът извършва остатъчното балансиране чрез действия за балансиране;

7. операторът изпълнява задълженията си да осигурява необходимата информация на ползвателите, за да имат възможност да предприемат коригиращи действия за промяна на газовия поток в рамките на деня, с цел ефективно управление на риска, свързан с режима на балансиране.

Чл. 3. Правилата се прилагат по отношение на балансовите зони на газопреносните мрежи на територията на Република България – национална балансова зона и транзитна балансова зона.

Глава втора

ЗАЯВКИ И КОРИГИРАЩИ ЗАЯВКИ ЗА ПРЕНОС В ТОЧКИТЕ НА МЕЖДУСИСТЕМНО СВЪРЗВАНЕ

Чл. 4. Заявките и коригиращите заявки за пренос в точките на междусистемно свързване съдържат най-малко следните данни:

1. точката на междусистемно свързване;

2. посоката на газовия поток;

3. идентификационните данни на ползвателя и/или на балансовото му портфолио;

4. идентификационните данни на контрагента на ползвателя и/или на балансовото портфолио на контрагента;

5. началният и крайният час на газовия поток, за който е подадена дневна заявка или дневна коригираща заявка (началото и края на газов ден D);

6. газов ден D, за който се отнася заявката;

7. количеството природен газ, което се заявява от ползвателя за пренос през газов ден D.

Чл. 5. Ред за подаване и обработване на дневни заявки:

1. ползвателите имат право да подават до оператора дневна заявка за газов ден D не по-късно от 15,00 ч. в газов ден D-1;

2. операторът взема предвид последната дневна заявка, която е получил от ползвателя преди 15,00 ч. в газов ден D-1;

3. срокът за обработване на дневна заявка е от 15,00 ч. до 17,00 ч. в газов ден D-1. В този срок операторът изпраща съобщението за потвърдените количества до ползвателя;
4. при липса на действителна заявка, подадена от ползвателя до 15,00 ч., операторът прилага правилото за подаване на заявки по подразбиране „последно потвърдена заявка”, до размера на разпределения дневен капацитет за ден D.

Чл. 6. Ред за подаване и обработване на дневни коригиращи заявки:

1. ползвателите имат право да подават дневни коригиращи заявки в срока за подаване на коригиращи заявки, който започва в 17,00 ч. в газов ден D-1 и изтича три часа преди края на газов ден D;
2. операторът започва цикъл за обработване на дневни коригиращи заявки за газов ден D в началото на всеки час в рамките на срока по т. 1, като първият цикъл за обработване започва в 18,00 ч. в газов ден D-1;
3. във всеки цикъл за обработване на дневни коригиращи заявки операторът взема предвид последната коригираща заявка, която е получил от ползвателя преди началото на цикъла;
4. операторът изпраща съобщението за потвърдените дневни количества до ползвателя след прилагане на процедурата по чл. 8, в срок до два часа от началото на всеки цикъл за обработване на коригиращи заявки;
5. за целите на изчисленията за обработване на заявката се приема, че количествата, заявени за пренос до края на газов ден D са равномерно разпределени за всеки час до края на газов ден D.

Чл. 7. Ред и условия за отхвърляне на дневни заявки и дневни коригиращи заявки или промяна на заявеното количество природен газ:

1. операторът може да отхвърли дневна заявка или дневна коригираща заявка до два часа от началото на срока за обработване на дневна заявка или от началото на всеки цикъл за обработване на дневни коригиращи заявки, в следните случаи:
  - а) когато не отговаря на изискванията за съдържанието ѝ по чл. 4;
  - б) когато е подадена от лице, което не е ползвател;
  - в) когато приемането на заявката би довело до отрицателни заявени количества за оставащото време от газовия ден;
  - г) когато заявката надвишава разпределения капацитет на ползвателя;
2. операторът може да отхвърли дневна коригираща заявка, когато надвишава разпределения капацитет на ползвателя за оставащите часове, до два часа след началото на всеки цикъл за обработване на дневни коригиращи заявки, освен ако тази дневна коригираща заявка се подава за заявяване на прекъсваем капацитет, когато такъв се предлага от оператора;
3. операторът може да отхвърли дневна коригираща заявка до два часа след началото на всеки цикъл за обработване на дневни коригиращи заявки, когато не отговаря на наложените от оператора задължения в рамките на деня за ползвателите;
4. операторът не може да отхвърли дневна заявка или дневна коригираща заявка на ползвател на мрежата, само защото предвидените входящи количества на този ползвател не са равни на предвидените му изходящи количества;
5. когато дневна коригираща заявка бъде отхвърлена, операторът използва количеството по последната потвърдена заявка на ползвателя;

б. операторът може да променя дневна заявка и дневна коригираща заявка, само при извънредни обстоятелства или аварийни ситуации, когато има явна опасност за сигурността и стабилността на системата; операторът уведомява КЕВР и ползвателите за всяко предприето такова действие.

Чл. 8. Ред за съгласуване на заявките с операторите на съседни преносни системи:

1. в случай, че операторите не са се съгласили на други условия в Споразумението им за междусистемно свързване, дневните заявки и дневните коригиращи заявки се управляват от двата съседни оператора в точките на междусистемно свързване в съответствие със следните основни правила:

а) при сравняване на заявките, подадени към двата оператора, се прилага правилото за одобряване на по-малкото от двете количества;

б) операторът, под чийто контрол е оборудването за управление на газовия поток, изпълнява функцията на съгласуващ оператор на преносна система, а другият оператор изпълнява функцията на инициращ процеса оператор;

в) операторите вземат предвид всяко временно намаляване на капацитета от едната или от двете страни на точката на междусистемно свързване;

2. операторите извършват процеса на съгласуване при спазване на следната последователност:

а) инициращият оператор изчислява и изпраща обработената заявка за количествата природен газ („обработените количества“) на съгласуващия оператор до четиридесет и пет минути от началото на срока за обработване на дневна заявка или от началото на всеки цикъл за обработване на дневни коригиращи заявки;

б) съгласуващият оператор изчислява и изпраща потвърдените количества природен газ на инициращия оператор до деветдесет минути от началото на срока за обработване на дневна заявка или от началото на всеки цикъл за обработване на дневни коригиращи заявки;

в) двата оператора изпращат потвърдените количества природен газ на ползвателите и изготвят график за газовия поток през точката на междусистемно свързване до два часа от началото на срока за обработване на дневна заявка или от началото на всеки цикъл за обработване на дневни коригиращи заявки.

3. подготвителният период за изпълнение на дневна заявка или дневна коригираща заявка от оператора е два часа от началото на срока за обработване на дневна заявка, съответно от началото на всеки цикъл за обработване на дневни коригиращи заявки.

Глава трета

ЗАЯВКИ И КОРИГИРАЩИ ЗАЯВКИ ЗА ПРЕНОС ВЪВ ВЪТРЕШНИ ВХОДНИ И ИЗХОДНИ ТОЧКИ НА ГАЗОПРЕНОСНИТЕ МРЕЖИ

Чл. 9. Заявките и коригиращите заявки във вътрешните входни и изходните точки към потребители в страната съдържат най-малко следните данни:

1. точката от мрежата;

2. посоката на газовия поток;

3. идентификационните данни на ползвателя и/или на балансовото му портфолио;

4. началния и крайния час на газовия поток, за който е подадена дневна заявка или дневна коригираща заявка (началото и края на газов ден D);

5. газов ден D, за който се отнася заявката;

6. количеството природен газ, което се заявява от ползвателя за пренос през газов ден D.

Чл. 10. Ред за подаване и обработване на дневни заявки:

1. ползвателите имат правото да подават до оператора дневна заявка за газов ден D не по-късно от 15,00 ч. в газов ден D-1;

2. операторът взема предвид последната дневна заявка, която е получил от ползвателя преди 15,00 ч. в газов ден D-1;

3. срокът за обработване на дневна заявка е от 15,00 ч. до 17,00 ч. в газов ден D-1; в този срок операторът изпраща съобщението за потвърдените количества до ползвателя;

4. при липса на действителна заявка, подадена от ползвателя до 15,00 ч., операторът прилага правилото за подаване на заявки по подразбиране „последно потвърдена заявка”, до размера на разпределения дневен капацитет за ден D.

Чл. 11. Ред за подаване и обработване на дневни коригиращи заявки:

1. ползвателите имат право да подават дневни коригиращи заявки в срока за подаване на коригиращи заявки, който започва в 17,00 ч. в газов ден D-1 и изтича три часа преди края на газов ден D.

2. операторът започва цикъл за обработване на дневни коригиращи заявки за газов ден D в началото на всеки час в рамките на срока по т. 1, като първият цикъл за обработване започва в 18,00 ч. в газов ден D-1;

3. във всеки цикъл за обработване на дневни коригиращи заявки операторът взема предвид последната коригираща заявка, която е получил от ползвателя преди началото на цикъла;

4. операторът изпраща съобщението за потвърдените дневни количества до ползвателя в срок до два часа от началото на всеки цикъл за обработване на коригиращи заявки;

5. за целите на изчисленията се приема, че количествата, заявени за пренос до края на газоден D са равномерно разпределени за всеки час.

Чл. 12. Ред и условия за отхвърляне на дневни заявки и дневни коригиращи заявки или промяна на заявеното количество природен газ:

1. операторът може да отхвърли дневна заявка или дневна коригираща заявка до два часа от началото на срока за обработване на дневна заявка или от началото на всеки цикъл за обработване на дневна коригираща заявка, в следните случаи:

а) когато не отговаря на изискванията за съдържанието ѝ по чл. 9;

б) когато е подадена от лице, което не е ползвател;

в) когато приемането на заявката би довело до отрицателни заявени количества за оставащото време от газовия ден;

г) когато заявката надвишава разпределения капацитет на ползвателя;

2. операторът може да отхвърли дневна коригираща заявка, когато надвишава разпределения капацитет на ползвателя за оставащите часове, до два часа от началото на всеки цикъл за обработване на дневни коригиращи заявки, освен ако тази дневна коригираща заявка се подава за заявяване на прекъсваем капацитет, когато такъв се предлага от оператора;

3. операторът може да отхвърли дневна коригираща заявка до два часа след началото на всеки цикъл за обработване на дневни коригиращи заявки, когато тя не отговаря на наложените от оператора задължения в рамките на деня;

4. операторът не може да отхвърли дневна заявка или дневна коригираща заявка на ползвател на мрежата, само защото предвидените входящи количества на този ползвател не са равни на предвидените му изходящи количества;

5. когато дневна коригираща заявка бъде отхвърлена, операторът използва последното потвърдено количество на ползвателя, до размера на разпределения дневен капацитет за ден D;

6. операторът може да променя количеството природен газ, заявено със заявка и дневна коригираща заявка, само при извънредни обстоятелства или аварийни ситуации, когато има явна опасност за сигурността и стабилността на системата; операторът на преносната система уведомява КЕВР и ползвателите за всяко предприето такова действие.

Чл. 13. (1) Операторът изпраща потвърдените количества природен газ на ползвателите и изготвя график за газовия поток за съответната точка до два часа от началото на срока за обработване на дневна заявка или от началото на всеки цикъл за обработване на дневна коригираща заявка.

(2) Подготвителният период за изпълнение на заявка или дневна коригираща заявка от оператора е два часа от началото на срока за обработване на дневна заявка, съответно от началото на всеки цикъл за обработване на дневна коригираща заявка.

Глава четвърта

ОБЩ ОБМЕН НА ДАННИ С ПОЛЗВАТЕЛИТЕ

Чл. 14. За комуникация в процеса на подаване, обработване и потвърждаване на заявки и коригиращи заявки операторът въвежда и използва поне един от следните видове обмен на данни:

1. основан на документи обмен на данни, при който данните се помещават във файлове, които се обменят автоматично между съответните информационни системи;

2. интерактивен обмен на данни, при който данните се обменят в диалогов режим чрез уеб-базирано приложение посредством браузър.

Чл. 15. (1) За всеки от видовете обмен на данни, се използват следните общи решения за обмен на данни, състоящи се от протокол, форма на данните и мрежа:

1. за основания на документи обмен на данни:

а) протокол: AS2/AS4;

б) формат на данните: Edig@s-XML

2. за интегрирания обмен на данни:

а) протокол: HTTP/S-SOAP;

б) формат на данните: Edig@s-XML

3. Протоколът за интерактивен обмен на данни е HTTP/S.

(2) За всички видове обмен на данни мрежата е интернет.

Глава пета

ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ ОТНОСНО БАЛАНСОВИЯ СТАТУС НА ПОЛЗВАТЕЛИТЕ

Чл. 16. Операторът осигурява навременна и надеждна информация относно балансовия статус на ползвателите с цел осигуряване на възможност на всеки ползвател да предприема необходимите действия за коригиране на газовите си потоци за постигане на съответствие между количествата природен газ, които подава в газопреносната мрежа, и количествата, които изтегля от мрежата през съответния ден, така че да минимизира дисбаланса си и необходимостта от предприемане на действия по физическо (остатъчно) балансиране.

Чл. 17. За осъществяване на комуникация с ползвателите, операторът разработва и използва уеб-базиран клиентски портал - платформа за публикуване на данни и обмен на информация.

Чл. 18. Ползвателите са длъжни да осигурят за своя сметка техническо оборудване и софтуер за обмен на данни с оператора.

Чл. 19. Операторът прилага схема за предоставяне на информация за входящите и изходящите количества природен газ на ползвателя за газовия ден, при която:

1- по отношение на измерваните в рамките на деня входящи и изходящи количества от и към зоната за балансиране в случаите, когато разпределеното количество на ползвателя на мрежата е равно на потвърденото, операторът не е задължен да предоставя друга информация освен сведенията за потвърденото количество;

2. във всички останали случаи, за ежедневно и неежедневно измервани входящи и изходящи количества, в газов ден D операторът предоставя на всеки ползвател най-малко два пъти на ден, в 12:30 ч. и в 16:30 ч., актуализирани сведения за измерените или разпределената му част от измерените количества, най-малко за общите измервани входящи и общите изходящи потоци, като всяко актуализирано сведение се отнася до газовите потоци от началото на газов ден D;

3. всяка актуализирана информация се предоставя в срок до два часа от края на последния час на газовите потоци;

4. не по-късно от 13,00 часа на газов ден D+1 операторът предоставя на всеки ползвател информация за разпределените му начални входящи и изходящи количества за газов ден D и за началния размер на дневния му дисбаланс;

5. Операторът предоставя на всеки ползвател на мрежата информация за разпределените му крайни входящи и изходящи количества и за крайния размер на дневния дисбаланс до 17,00 часа на 4-то число от месеца, следващ отчетния.

Глава шеста

ВИРТУАЛНА ТЪРГОВСКА ТОЧКА. УВЕДОМЛЕНИЯ ЗА СДЕЛКА

Чл. 20. Операторът въвежда и поддържа виртуални търговски точки за всяка от балансовите зони на газопреносните мрежи на територията на Република България.

Чл. 21. Ползвателите на мрежата и търговците на природен газ могат да продават и купуват природен газ, използвайки ВТТ за съответната балансова зона, в т. ч. с цел минимизиране на дисбалансите по своите балансови сметки.

Чл. 22. При необходимост от предприемане на балансиращи действия от страна на оператора, той също може да търгува природен газ на ВТТ.

Чл. 23. Сделките за покупка и продажба на природен газ във ВТТ са по свободно договорени между страните цени.

Чл. 24. (1) Сключването на договор за участие на виртуална търговска точка между оператора от една страна и ползвателите, притежаващи капацитет за пренос и други регистрирани на ВТТ търговци от друга, дава право на ползвателите и търговците да търгуват на ВТТ като регистрирани ползватели и да подават уведомления за смяна на собствеността на природния газ до оператора.

(2) Договорите за участие на ВТТ се публикуват от оператора и съдържат най-малко следното:

1. предмет на договора, права и задължения на страните по него;
2. начин на определяне на цените при сделките на ВТТ;
3. цена за участие, срокове и начин на фактуриране и плащане;
4. условия, ред и срокове за оперативен обмен на информация за сключване на сделките на ВТТ;
5. санкции при неизпълнение на задължения на страните по договорите.

(3) Операторът публикува на своята интернет страница най-малко следната информация за виртуалната търговска точка:

1. списък на регистрираните участници с информация за наименованието, идентификационния номер, датата на регистрация и данни за статуса;
2. общия брой на извършените сделки с природен газ за балансиране за газовия месец не по-късно от 10-то число на следващия газов месец;
3. обема на физически закупения и продаден природен газ за балансиране на ВТТ.

(4) Операторът е длъжен да актуализира информацията по ал. 3.

Чл. 25. Ред и начин за подаване на уведомления за сделка до оператора:

1. прехвърлянето на собствеността на природния газ между две балансови портфолия на регистрирани ползватели на ВТТ в рамките на една зона за балансиране се извършва чрез подаване на уведомления за сделка за продажба и за сделка за покупка, подавани до оператора за съответния газов ден – за ден напред или в рамките на газовия ден;
2. графикът за подаване, оттегляне и изменение на уведомленията за сделка се определя от оператора и се публикува на интернет-страницата му;
3. времето за обработка на уведомленията за сделка от оператора е до два часа, след което на регистрирания ползвател се изпраща потвърждение по електронната поща;
4. всяко уведомление за сделка на ВТТ трябва да съдържа най-малко следните данни:
  - а) сделка ID (уникален номер);
  - б) газовия ден, за който се търгува природния газ;
  - в) контрагенти (кодове)/съответните балансови портфолия;
  - г) дата и час на сключване на сделката;
  - д) тип сделка (покупка/продажба);
  - е) количество [....] KWh;

5.) Ако операторът получи съответстващ набор от уведомления за сделка за покупка и сделка за продажба и ако количествата по уведомленията са равни, той разпределя количествата по уведомленията по съответните портфолия:

а) като изходящо количество за балансовото портфолио на ползвателя, подаващ уведомлението за сделка за продажба;

б) като входящо количество за балансовото портфолио на ползвателя, подаващ уведомлението за сделка за покупка;

6. когато количествата по уведомленията не са равни, операторът разпределя пониското от двете посочени количества в уведомленията за сделка;

7. всеки регистриран ползвател на ВТТ може да подаде уведомление за сделка в газов ден, независимо дали е подал заявка за пренос на входни и изходни точки за същия газов ден;

8. количеството природен газ, посочено в уведомлението за сделка, следва да бъде включено в дневната заявка или в дневната коригираща заявка.

Глава седма

РАЗПРЕДЕЛЯНЕ НА ДИСБАЛАНСИ ПО ПОЛЗВАТЕЛИ. СЕТЪЛМЕНТ И ФАКТУРИРАНЕ НА ДИСБАЛАНСИ

Чл. 26. Балансьорът предоставя информация на уеб-базирания клиентски портал за статуса на балансовата сметка на ползвателите за газов ден D на ниво оперативна информация съгласно чл. 19, с цел да предприемат навременни корективни действия, а именно да подадат коригиращи заявки или да сключат сделка за прехвърляне собствеността на природния газ на ВТТ за минимизиране на дисбаланса си за съответния ден.

Чл. 27. В случай, че не са предприети корективни действия и/или е налице дисбаланс, операторът определя размера на началния и крайния дисбаланс по начина и реда, определени в Методиката за определяне на дневна такса за дисбаланс по чл. 11, ал. 3 от Правилата за търговия с природен газ.

Чл. 28. (1) Всички дневни дисбаланси подлежат на финансово изчистване от/към балансовата сметка на съответния ползвател.

(2) Натрупаните по финансовата сметка такси за дисбаланс се изчистват към/от ползвателите на месечна база. Издаването на фактура от балансьора или ползвателя се извършва по реда на Методиката за определяне на дневна такса за дисбаланс.

(3) В началото на всеки месец финансовата сметка се нулира, като в нея започват да се натрупват дневните такси за дисбаланс за новия месец.

Глава осма

ОПЕРАТИВНО БАЛАНСИРАНЕ

Чл. 29. Оперативното балансиране на газопреносната мрежа е физическо компенсирание на разликите между общите количества природен газ, доставени на входните точки на газопреносната мрежа, и общите количества природен газ, изтеглени от газопреносната мрежа за същия период. Операторът на газопреносната мрежа предприема действия за

промяна на входящите или изходящите количества природен газ с цел да поддържа газопреносната мрежа в експлоатационните ѝ граници.

Чл. 30. Физически дисбаланс на газопреносната мрежа е налице, когато общите входящи в мрежата количества природен газ, подадени от всички ползватели, се различават от общите изходящи количества от мрежата през съответния ден.

Чл. 31. При наличие на физически дисбаланс на мрежата операторът извършва действия за балансиране:

1. сключва краткосрочни (за ден напред и в рамките на деня) сделки за прехвърляне собствеността на природен газ с другите участници на пазара за балансиране посредством ВТТ; сделките се сключват при най-ниска предложена цена при покупка и най-висока при продажба;
2. съхранява и/или използва количества природен газ в газопреносната мрежа (лайнпек);
3. съхранява и/или използва количества природен газ във/от съоръжение за съхранение на природен газ;
4. използва услуги по балансиране, като има правото да сключва договори за доставка на природен газ на вход на газопреносната мрежа с максимален срок на действие една година. Договорите могат да бъдат сключвани след провеждане на прозрачна, недискриминационна и пазарно основана процедура, съобразно максималния размер на възможните дисбаланси на природен газ в газопреносната мрежа; операторът ежегодно анализира използването на услуги по балансиране в сравнение с използването на краткосрочни продукти на ВТТ и публикува данни за извършените от него процедури за услуги по балансиране.

Чл. 32. В случай на обективна невъзможност операторът да предприеме действия за балансиране по чл. 31 и кумулативният дисбаланс на газопреносната мрежа надвиши определена от оператора граница, което води до невъзможност да се балансира физически преносната система и/или се застраши целостта и безопасната ѝ експлоатация, операторът предприема действия съобразно раздел VI от "Правилата за управление и технически правила на газопреносните мрежи" и/или Наредба № 10 от 2004 г. за реда за въвеждане на ограничителен режим, временно прекъсване или ограничаване на производството или снабдяването с електрическа енергия, топлинна енергия и природен газ. Границата на кумулативния дисбаланс се определя и публикува на интернет-страницата на оператора.

Глава девета

ЗАДЪЛЖЕНИЯ В РАМКИТЕ НА ДЕНЯ

Чл. 33. Операторът може да налага на ползвателите задължения в рамките на деня, за да стимулира ползвателите да управляват салдото по баланса си в рамките на деня с цел гарантиране на целостта на преносната мрежа и минимизиране на необходимостта от извършване на действия за балансиране от оператора.

Чл. 34. Без да засяга правото на КЕВР да вземе решение по своя инициатива, операторът може да отправя до КЕВР предложение за налагане на задължения в рамките на деня по реда на чл. 26 от Регламент (ЕС) № 312/2014 на Комисията от 26.03.2014 г. за установяване на Мрежов кодекс за балансиране на газопреносните мрежи. Операторът може да предложи различни задължения в рамките на деня за различните категории входни или изходни точки с цел осигуряване на по-ефективни стимули за различните категории ползватели на мрежата.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 1. По смисъла на тези Правила:

1. **Балансово портфолио** е съвкупността от входящите и изходящите количества природен газ на ползвател на мрежата.
2. **Виртуална търговска точка (ВТТ)** е нефизическа точка, чрез която регистрираните ползватели на виртуалната точка могат да прехвърлят помежду си собствеността на природния газ.
3. **Дисбаланс** е разликата между количествата природен газ, разпределени на ползвател на входните точки на преносната мрежа и количествата природен газ, разпределени на ползвателя на изходните точки на мрежата за съответния газов ден, като се вземе предвид природния газ за оперативни нужди и сделките, сключени във виртуална търговска точка. Дисбалансът може да има положителен и отрицателен знак. Количествата на дневния дисбаланс се изразяват в KWh.
4. **Действие за балансиране** е действие, което се предприема от оператора за промяна на входящите или изходящите потоци в или от преносната мрежа, с изключение на действията, свързани с газ, който не е отчетен като изтеглен от системата, и газ, използван от оператора на преносната система с цел експлоатация на системата.
5. **Зона за балансиране** е входно-изходна система, по отношение на която важи специален режим за балансиране.
6. **Задължение в рамките на деня** е набор от правила относно входящите и изходящите количества на ползвателите на мрежата в рамките на газовия ден, наложени от оператор на преносна система спрямо ползвателите съгласно чл. 25 от Регламент (ЕС) № 312/2014 на Комисията от 26.03.2014 г. за установяване на Мрежов кодекс за балансиране на газопреносните мрежи.
7. **Количество по уведомление за сделка** е количество природен газ, предавано между оператор и ползвател или ползватели на мрежата или между балансови портфолия, според случая.
8. **Подготвителен период** е период от два часа с начало първия кръгъл час след получаване на заявката, след изтичането на който започва действителното изпълнение на заявката.
9. **Ползвател на мрежата** е всяко физическо или юридическо лице, регистрирано от мрежовите оператори, като ползвател на преносна мрежа, което възнамерява да използва услугите по преноса.
10. **Потвърдено количество** е количество природен газ, за което операторът е потвърдил, че по график е планирано или препланирано да бъде пренесено в газов ден D.
11. **Разпределено количество** е количество природен газ, което е записано на даден ползвател на мрежата от оператор на преносна система като входящо или изходящо количество, изразено в kWh.
12. **Регистрирани ползватели на виртуална търговска точка** са ползватели на мрежата, притежаващи капацитет за пренос и търговци на природен газ, които имат сключен договор за участие на виртуалната търговска точка с оператора.

13. **Схема за предоставяне на информация** е схема, при която информацията за ежедневно и неежедневно измерваните изходящи количества се основава на разпределяне на измерените потоци през газовия ден, съгласно Вариант 1 на схемите по Регламент (ЕС) № 312/2014 на Комисията от 26.03.2014 г. за установяване на Мрежов кодекс за балансиране на газопреносните мрежи.

14. **Услуга по балансиране** е услуга, която се предоставя на оператор по договор за газ, необходим за посрещане на краткосрочните колебания на търсенето и предлагането на газ, и която не е краткосрочен стандартизиран продукт.

15. **Цикъл за обработване на дневни коригиращи заявки** е процесът, който се извършва от оператора на преносната система и с който той предава на ползвател на мрежата съобщението за потвърдените количества. Цикълът на обработване на коригираща заявка започва в началото на първия кръгъл час след получаване на коригираща заявка.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. Тези правила са приети от КЕВР с решение по Протокол № .....от ..... на основание чл. 12, ал. 8 от Правила за търговия с природен газ и в съответствие с изискванията на Регламент (ЕС) № 312/2014 на Комисията от 26.03.2014 г. за установяване на Мрежов кодекс за балансиране на газопреносните мрежи.

§ 3. Тези правила могат да бъдат изменени по инициатива на КЕВР или по предложение на оператора на газопреносната система/балансъора.

§ 4. Тези правила влизат в сила от деня на постановяване на решението на КЕВР за приемането им и се обнародват в "Държавен вестник".

§ 5. Тези правила се прилагат не по-рано от 01.01.2017 г.